

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА РЕШАВАЊЕ
ПИТАЊА ИЗБЕГЛИХ И РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА У
ОПШТИНИ ШИД
2010 – 2014**

Општина Шид

децембар 2009. год.

С А Д Р Ж А Ј

- **Увод**
- **Уводна реч помоћника председника општине**
- **Одлука Општинског већа о оснивању Савета за управљање миграција и трајна решења.**
- **Захвалност изабраним који су прихватили учешће у процеду израде ЛПА**
- **Сажетак ЛПА**
- **Поглавље 1: Општи подаци о општини Шид**
- **Поглавље 2: Подаци о избеглим и интерно расељеним лицима у општини**
- **Поглавље 3: Спорна питања везана за избегла и расељена лица и анализа целокупне ситуације**
- **Поглавље 4: Циљне групе постављене као приоритети**
- **Поглавље 5: Општи и специфични циљеви**
- **Поглавље 6: Активности – Задаци за реализацију ЛПА**
- **Поглавље 7: Ресурси/буџет**
- **Поглавље 8: Аранжмани за примену**
- **Поглавље 9: Праћење и оцена успешности**
- **Поглавље 10: План комуникације ЛПА**
- **Прилози**

Шта је локални акциони план за решавање питања избеглих и интерно расељених лица

У овом документу под процесом локалног акционог планирања унапређења положаја избеглих и интерно расељених лица¹ (ИРЛ) подразумевамо процес доношења одлука о томе које промене значајне за живот избеглих и интерно расељених лица намеравамо да остваримо у свом локалном окружењу у току предвиђеног временског периода. Тај процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у заједници у планирању и примени плана. Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица интерно посматрамо као резултат процеса планирања или планску одлуку којом су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области живота локалне заједнице.

У оквиру овог документа, под избеглим и интерно расељеним лицима² подразумевају се сва лица која су присилно напустила своје домове и била приморана на расељавање, прогоне и избеглиштва узрокованих ратом на простору бивше СФРЈ и бомбардовању Косова и Метохије укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса.

Стратешки оквир пројекта је усклађен са политиком и правцима деловањима дефинисан Националном стратегијом за решавање питања избеглих и интерно расељених лица и другим документима значајним за ову област. У циљу координираног рада, коришћењем научених лекција и најбољих пракси, овај Пројекат узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне које су у домену социјале економске и стамбене политике. Креирање и спровођење локалних акционих планова за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица овде се третира као део ширег механизма смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглица и ИРЛ доноси се на период од 5 година, са детаљном разрадом активности за 2010. и 2011. годину.

Процес израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у општини Шид заснивао се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

- **Локалан** – спроведен је у локалној заједници са препознавањем локалних специфичности
- **Партиципативан** – укључени су битни актери процеса који су због различитости друштвено битни за подршку избеглим и

¹ Интерно расељене особе су оне које су биле присиљене да напусте своје домове, али су остале у границама своје државе. Разлози могу бити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон, природне катастрофе) Зато што се налазе у границама своје земље, могућности њихове Међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права ([http://www.articleword.org/index.php/Displaced person](http://www.articleword.org/index.php/Displaced%20person))

² Према Конвенцији УН о статусу избеглице (1951), избеглица је особа која је из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила је своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Појам избеглице је Протоколом из 1967. године проширен и на особе које су биле изложене ратних страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу (<http://en.wikipedia.org/wiki/Refugee>)

ИРЛ лицима у локалу.

- **Утемељен** – темељи се на реалним и одрживим околностима, расположивим ресурсима и потребама унапређења наведених лица.
- **Прилагођен** – актуелној ситуацији у локалној заједници која тежи у зависности од актера ка позитивном правцу кретања.
- **Користи** – модеран план и анализу планирања свих битних елемената потребних за доношење одлука.
- **Подстиче** – одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници.

Подаци, анализе, прикупљање основних података о потребама избеглих, прогнаних и расељених лица у општини Шид коришћени су следећи извори: обрада упитика након прикупљања истих из свих села општине Шид али и самог места Шид.

На прикупљању учествовало Повереништво за избеглице општине Шид и организација Црвеног крста Шид у сарадњи са Месним заједницама и канцеларијама, састанци са локалним актерима, сазивање Седнице Савета, прикупљање статистичких података од надлежних општинских органа, подаци из евиденције Повереништва за избеглице и организације Црвеног крста Шид као и сарадња са хуманитарном организацијом Интерсос.

Процес израде Плана спроведен је у периоду од половине априла месеца до краја новембра месеца 2009. године.

Одлука Скупштине општине Шид о усвајању Локалног акционог плана за решавање питања избеглих и интерно расељених лица.

ЗАХВАЛНОСТ УЧЕСНИЦИМА У ПРОЦЕСУ ПЛАНИРАЊА Локалног акционог олана

У циљу израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у општини Шид договорено је да се формира Општински Савет за управљање миграцијама и трајна решења чији носиоц је представник локалне самоуправе која је и председник савета. Структура Савета је састављена тако да обухвати оне структуре које могу бити од велике помоћи приликом израде и спровођења плана.

Поред представника Повереништва за избеглице у савет су ушли и представник Црвеног крста, Центра за социјални рад, општинске управе, еколошког покрета и удружења избеглица.

Улога Савета била је да:

- да обезбеди одговарајућу обуку за своје капаците организоване од стране Комесаријата за избеглице Републике Србије и подржане од стране ИОМ –а
- да сакупи потребне податке у систему подршке а који се препознају као циљна група при изради Локалног акционог плана
- размена информација и учешће на састанцима
- примени већ планиране и договорене методе
- одреди циљ, правац развоја и сарадњу на нивоу локала и републике
- да састави план о праћењу успешности примене Локалног акционог плана
- Учествује у завршној фази документа
- Обезбеди датум јавне расправе о нацрту документа у што краћем временском року и уложи напоре да финална верзија буде предложена Скупштини општине на усвајање.

Чланови Савета за управљање миграцијама и трајна решења:

Биљана Сарап – председник Савета
помоћник председника општине Шид

За чланове:

Весна Лазих – члан општинског већа,

Славко Цупер – шеф одсека за друштвене делатности,

Милан Башић – извршилац за послове економског развоја у одељењу за финансије, привреду и развој,

Никола Вукић – руководилац тима за децу и омладину у Центру за социјални рад,

Ивица Јовић – секретар Црвеног крста ,

Александра Недић – председник еколошког покрета и инспектор у Општинској управи Шид

Недељко Лалић – председник удружења избеглих лица "Истина"

Душица Полетан – секретар Савета и референт у Повереништву за избеглице

Захваљујемо се свим члановима Савета који су и поред својих редовних обавеза успели да присуствују нашим заједничким састанцима, прикупљању корисних информација као и помоћ при изради ЛАП –а у оној мери колико струка, информисаност али и и обавезе налажу. Велику захвалност дугујемо организацији Црвеног крста у чијим просторијама се налази канцеларија Повереништва и сва опрема неопходна за рад на изради Локалног акционог плана. Такође се захваљујемо Комесаријату за избеглице на одржаном тренингу за израду ЛАП –а.

Сажетак

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица је стратешки докуменат Скупштине општине Шид, израђен од стране Савета за управљање миграцијама и трајна решења и планира се његово усвајање на следећој седници Скупштине општине Шид а односи се на период 2010 – 2014. године.

Општи циљ овог документа да кроз програме трајног стамбеног збрињавања али и побољшања услова становања обезбедимо бољи материјални положај избеглих и интерно расељених лица у нашој општини.

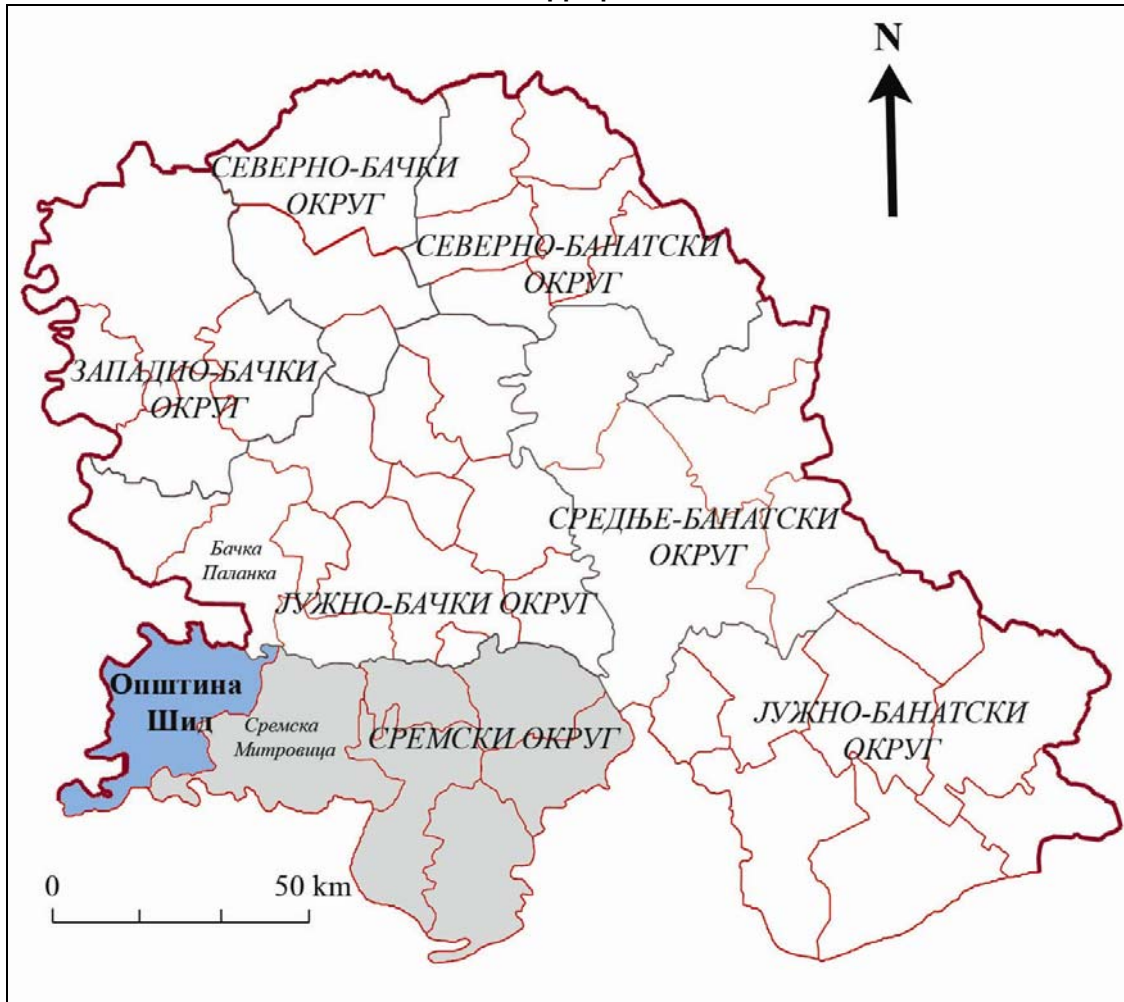
Локални акциони план у циљу побољшања положаја избеглих и интерно расељених лица има предвиђене аранжмане за имплементацију и битне елементе који ће осигурати успешно спровођење акционог плана. То су

- а) структуре за управљање процесом примене локалног акционог плана**
- б) структуре које су оперативне и примењују Локални акциони план.**

Структуре за управљање процесом примене Локалног акционог плана, након његовог усвајања представљаће Савет за управљање миграцијама и трајна решења који је и учествовао у његовој изради и у свом будућем раду направити план управљања примене Локалног акционог плана.

Оперативна структура чиниће институције, организације и тимови формирану у циљу реализације плана и пројеката развијених на основу Локалног акционог плана. У склопу плана биће реализована подела одговорности и улога међу актерима у локалној заједници – партнерима у реализацији. Договорени партнери и актери водиће уредну документацију и евиденцију уз отвореност за све актере и припремаће периодичне извештаје о раду који ће бити полазна основа за стручну оцену обављеног посла (о успешности) и информација за јавност.

Поглавље 1. Основни подаци о општини

Карта 1. Географски положај општине Шид

Општина Шид се налази на југозападу АП Војводине односно на северозападу Републике Србије. Простире се на површини од 687 километара квадратних што чини 3,2% укупне територије Војводине.

Територију општине Шид чини 19 насељених места, од тога Шид као центар општине и 18 сеоских насеља (Адашевци, Батровци, Бачинци, Беркасово, Бикић До, Бингула, Вашица, Вишњићево, Гибарац, Ердвик, Илинци, Јамена, Кукујевци, Љуба, Моловин, Моровић, Привина Глава и Сот). Насеља се разликују по географском и топографском положају, величини, природним, демографским и привредним карактеристикама.

У поређењу са другим општинама, Шид спада у групу 10 највећих општина у АП Војводини.

Према попису становништва из 2002. године на подручју општине живи 38.973 становника, што чини 1,9 % покрајинског становништва. Поређењем ових података са пописом из 1991. године, уочен је благи раст становништва (1991. године општина је имала укупно 36.509 становника)

Мултинационална структура општине Шид чини њену компаративну предност.

Табела 1. Национална структура становништва општине Шид према попису из 2002. године.

	1991.	2002.	1991. %	2002. %
СРБИ	21683	30252	59,7	77,6
ЦРНОГОРЦИ	92	46	0,2	0,1
ЈУГОСЛОВЕНИ	2940	739	8,0	1,9
АЛБАНЦИ	44	21	0,1	0,1
БОШЊАЦИ	0	3	0,0	0,0
БУГАРИ	0	1	0,0	0,0
БУЊЕВЦИ	0	1	0,0	0,0
МАЂАРИ	295	262	0,8	0,7
МАКЕДОНЦИ	0	28	0,0	0,1
МУСЛИМАНИ	50	30	0,1	0,1
НЕМЦИ	0	7	0,0	0,0
РОМИ	48	93	0,1	0,2
РУМУНИ	11	6	0,0	0,0
РУСИНИ	0	1318	0,0	3,4
РУСИ	-	17		0,0
СЛОВАЦИ	2841	2521	7,8	6,5
СЛОВЕНЦИ	0	7	0,0	0,0
УКРАЈИНЦИ	0	57	0,0	0,1
ХРВАТИ	6047	2086	16,6	5,4
ЧЕСИ	0	13	0,0	0,0
ОСТАЛИ	2458	17	6,7	0,0
НЕОПРЕДЕЉЕНИ	0	609	0,0	1,5
РЕГИОНАЛНА ПРИПАДНОСТ	-	36	-	0,1
НЕПОЗНАТО	0	803	0,0	2,1
УКУПНО	36509	38973		

Извор: РЗЗС, Попис 2002. Становништво. Национална или етничка припадност
Подаци по насељима и општинама. Књига бр. 1 Р. Србија, Београд 2003. б. год.

Локалну самоуправу чине:

- Председник општине
- Заменик председника општине
- Председник Скупштине општине и секретар Скупштине
- Скупштина општине са 39 одборника
- Општинско веће
- Општинска управа и руководиоци одељења
- Општински јавни правобранилац
- Јавне службе и установе: Дом здравља, Центар за социјални рад, Национална служба за запошљавање, Полицијска Станица, Општински суд, Служба катастра непокретности, Културно образовни центар, Народна библиотека "Симеон Пишчевић", Галерија слика "Сава Шумановић", Музеј наивне уметности "Илијанум", Установа за физичку културу и спортску рекреацију "Партизан", Управа прихода, основне и средње школе, Туристичка организација
- Јавна предузећа: "Стандард", "Водовод", "Спортска хала" и ЈП за "Стамбене услуге и грађевинско земљиште" општине Шид и ЈП "Радио Шид".
- У оквиру одељења за општу управу и друштвене делатности систематизовано је место Повереника за избеглице и место једног извршиоца за прихват избеглица и административно техничке послове.

Поглавље 2.

Подаци о избеглим и интерно расељеним лицима у Општини Шид

Са избијањем сукоба на простору бивше СФРЈ општина Шид као гранична општина са Републиком Хрватском и Босном и Херцеговином односно Републиком Српском као прва дестинација прихвата преко своје територије више од 43 хиљаде избеглих и прогнаних лица из горе наведених република бивше државе. Тачније кроз општину Шид од **1991.** године прошло је **43.512** избеглих и прогнаних лица и **132** расељена лица са Косова и Метохије.

Након мирне реинтеграције 1998. године евидентирано је **15.573** избегла и прогнана као и **132** расељена лица.

Према попису из **2001.** године у општини Шид задржало се **11586** лица док се тај број повећао у **2002.** години на **12863** због честих промена места боравка ове категорије становништва а у циљу налажења бољег смештаја, могућности запослења и остваривања других права.

Према подацима о избеглом становништву које је досељено на простор општине Шид а односи се на период 1991 – 1996. година закључно са пописом из 1996. године можемо закључити да је у односу на број становника у општини Шид $\frac{2}{5}$ или 39,7% укупног становништва чинила избегличка популација. Поређењем по насељима највише избеглог становништва населило је Кукујевце (93,9%) а најмање Вишњићево (6,2%).

Већина избеглог становништва у општини Шид, $\frac{3}{4}$ стигла је са територије Хрватске 1995. године од чега је највише досељених из следећих насеља: Осијек, Доњи Михољац, Подравска Слатина, Книн, Нашице, Вировитица, Дрниш и Вуковар. Са простора Босне и Херцеговине досељено је 17% избеглог становништва и то највише из места Бугојно, Сребреник и Градачац.

Из свега наведеног можемо извести општи закључак да је општина Шид једна од општина која је прихватила и збринула велики број избеглих, прогнаних и расељених лица из бивших република СФРЈ у периоду од 1991 до последње ревизије 2005. године.

Кончан податак који говори о сталним кретањима овог становништва, интегрисањем у локалну средину, прихватањем држављанства Републике Србије на ревизији која је рађена од новембра 2004. године до јануара **2005.** године број признатих статуса има **1.637** лица док је за **715** лица то својство престало.

Проблеми ове популације након завршене ревизије нису имали мањи интезитет него раније и приметило се стално присуство исте врсте проблема и то недовољна информисаност самих лица за остваривање својих права.

Велику помоћ пружила нам је и правна служба Хуманитарног центра за толеранцију и интеграцију избеглих лица а у поступцима жалбе на донета решења. Једна трећина лица није могла остварити право на здравствену заштиту и успели смо премостити време потребно за поступак решавања жалбе упућујући лица како да остваре своја даља права. И даље постоји један број лица који поседују старе избегличке легитимације и воде се на евиденцији Повереништва за избеглице. Таква лица евидентирају се као лица која су напустила општину Шид а нису регулисала одјаву места боравка и нису приступили последњој ревизији статуса. Такве случајеве решаваћемо појединачно у зависности од самог појављивања истих.

Општина Шид увек је имала прихватни центар за збрињавање избеглих лица док колективни центар није евидентиран у нашој општини и може се извести закључак да су сва лица боравила у приватном смештају као подстанари или боравећи код рођака и пријатеља.

Одређена насеља као што су Кукујевци, Гибарац и друга, избегличкој популацији постала су нови домови и то заменом имовина из места последњег пребивалишта у насељена места општине Шид.

Проблематика интерно расељених лица са Косова и Метохије а због удаљености наше општине није била у великој мери заступљена и тај број се задржао на 132 лица од којих је већина решила своје проблеме и постоји неколико породица којима у зависности од потреба пружамо неку врсту помоћи и који нису коначно решили свој статус.

Година	Број избеглих и прогнаних лица	Број расељених лица	Престанак статуса Ревизија 2005.
1991 - 1996	43.512	-	-
1998	15.573	-	-
2001	11.586	132	-
2002	12.863	132	-
2005.	1.637	132	715

Табеларни приказ кретања избеглог и ИРП од 1991. - 2005. године.
По евиденцији Повереништва за избеглице општине Шид.

Општинско веће општине Шид формирало је Савет за управљање миграцијама и трајна решења и кроз главне и споредне актере у решавању питања избеглих и расељених лица препознаће ову категорију становништва општине као једну од приоритета чији циљ је коначно решавање смештаја и интегрисање у локалну заједницу.

Поглавље 3. Анализа ситуације и закључци

Као основа за решавање проблема ове социјалне групације у изради Локалног акционог плана је и анализа кључних докумената:

1. Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2002)
2. Стратегија за смањење сиромаштва (2003)
3. Национална стратегија запошљавања 2005 – 2010.
4. Стратегија привредног развоја Републике Србије 2006 – 2012.
5. Стратегија социјалне заштите (2005)
6. Национални план акције за децу (2004)
7. Национална стратегија одрживог развоја (2008)
8. Стратегија регионалног развоја 2007 – 2012.
9. Стратегија за развој пољопривреде

У општини Шид на седници Скупштине општине Шид дана 11.07.2008. усвојен је и *Стратешки план за развој услуга социјалне заштите 2008 – 2012. година* објављен у Службеном листу општина Срема бр.15/2008.

Програми и пројекти који су реализовани у нашој општини:

- програм хуманитарне организације "Хелп" – 7 породица
- помоћ у грађевинском материјалу – Норвешки савет за избеглице породица – 60 породица
- Грант програми Српског демократског форума за 10 породица и 18 лица сертификат за мали бизнис
- Пројекат по систему самоградње – избегличко насеље Илинци по систему самоградње – 40 стамбених јединица
- Пружање помоћи и подршке избеглим лицима на конкурс Покрајинског Фонда за пружање помоћи избеглим,прогнаним и

расељеним лицима до сада откупљена 14 сеоских домаћинстава за избеглице и додељено 7 пакета грађевинског материјала за побољшање услова становања као и једнократна финансијска помоћ за једног ученика средње школе из наше општине.

- Програм Народних кухиња у сарадњи са организацијом Црвеног крста где један део корисника је из избегличке популације
- Пројекат геронто – домаћица који реализује наша општина обухвата и кориснике из избегличке популације
- Сва избегла лица у општини Шид имају једнака права код свих врста помоћи и подршке у органима локалне самоуправе, хуманитарним организацијама и другим институцијама као и домицилно становништво.
- Програм откупа сеоског домаћинства за једну породицу у селу Ердвик, и једну породицу из Љубе од стране организације Интерсос, такође монтажна кућа за сиромашну породицу из Привине Главе где је општина Шид платила прикључак струје
- Програм помоћи у грађевинском материјалу у сарадњи са Интерсос организацијом за 1 породицу из Беркасова
- Програм помоћи за изградњу монтажних кућа за 5 породица у општини Шид где је 20% средстава уложила и локална самоуправа у сарадњи са организацијом Интерсос
- Програм правне помоћи ИРП у сарадњи са ХЦТИ и СДФ и СДЦ.

Коначна анализа и закључак:

* Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица из 2002. године обезбеђује услове за интеграцију и повратак као свој основан правац деловања у решавању питања ове категорије становништва. Самим тим и локална стратешка документа указују да су у општини Шид проблеми домицилног становништва изједначени са положајем и проблемима избеглог становништва и исте треба решавати кроз побољшање материјалног стања а кроз општи економски развитак саме општине.

- Укупан број избеглих лица као значајан фактор у локалној средини
- Велики број избеглих лица, величине једног већег насељеног места
- Потреба за ангажовањем виших инстанци за решавање питања избеглих и ИРП
- 30% радно способног становништва
- већи број старијих лица без примања
- више од 40% популације има завршену средњу школу
- један део старих особа без сопственог смештаја и примања
- 20% вишечланих породица у изнајмљеном смештају
- проширење постојећих програма
- анализа докумената (праћење разних програма других институција) значајних за избегла и ИРП лица (запошљавање, правна помоћ, психосоцијална подршка)

Овом анализом утврђене су заинтересоване стране за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица у општини Шид усмерене на различите групе избеглих и ИРП лица као и кључни партнери у локалној самоуправи у самој примени програма.

Прецизније дефинисано, сами крајњи корисници Локалног акционог плана а у циљу унапређења положаја истих а који су утврђени на основу спроведене анкете о избеглим и прогнаним лицима у општини Шид показују следећу слику:

1. Од укупно 240 породица избеглих лица колико је евидентирано и обрађено:	једночланих:	30
	двочланих:	53
	трочланих:	56
	четворочланих:	63
	петочланих:	21
	шесточланих:	13
	седмочланих:	3
	осмочланих:	1

Обрађени упитници испитаних 240 породица указују на проблеме са недостатком финансијских средстава (незапосленост) у проценту од 40% као и потребну помоћ у грађевинском материјалу а у циљу побољшања услова становања где је проценат таквих породица 46% док 74 породице нема решено стамбено питање.

2. Интерно расељена лица са Косова и Метохије у општини Шид где се задржало десетак породица и од тога половина има решено стамбено питање док су други у приватном смештају или имају потребу за решавањем других проблема.

КЉУЧНИ ПАРТНЕРИ

1. Комесаријат за избеглице
2. Локална самоуправа
3. Црвени крст
4. Дом здравља
5. Национална служба за запошљавање
6. Центар за социјални рад
7. Фонд за пружање помоћи избеглим, прогнаним и расељеним лицима.

НА ОСНОВУ АНАЛИЗЕ НАВОДИМО СЛЕДЕЋЕ ПРОБЛЕМЕ:

1. Становање у приватном смештају и незавршеним или безусловним објектима за становање
2. Незапосленост као препрека за останак и интегрисање у локалну заједницу посебно младих људи

Као главни проблем и даље се истиче нерешено стамбено питање и становање у безусловним и незавршеним објектима што се може посматрати

кроз следеће уочене чињенице:

- започета градња и немогућност завршетка – 104 породице
- откуп сеоских кућа са окућницом – 74 породице
- повољнији кредити уз субвенцију државе – 6 породица
- помоћ за прикључак струје или воде – 4 породице
- грант програми – 6 породица
- самачке и старачке породице у подстанарском односу који живе од минималне социјалне помоћи

Највећи проблем представља сиромаштво и то код старих лица која су напустила своје уништене домове и због немогућности да их продају и даље живе у приватном смештају или су на терету рођака и пријатеља. Обично поменута лица немају сталних прихода и често живе од социјалне помоћи или помоћи коју им пружа Црвени крст. Све ово се дешава услед недостатка финансијских средстава, недовољна ангажованост људског ресурса, економска ситуација у држави, Светска економска криза и друго. Такође угрожене су и друге категорије овог становништва а то су особе преко 50 година, незапослене, немају услове за одлазак у пензију, издржавају се од повремених и привремених послова, станују у сопственим започетим објектима оспособљеним за основне услове за живот или живе као подстанари.

Други проблем је евидентан како у целој држави тако и у нашој општини где је однос домицилног становништва који је незапослен скоро изједначен са бројем незапослених у избегличкој популацији. Један део популације успео је да се снађе и запосли се у локалним институцијама или фабрикама у нашој општини које полако почињу да оснажују нашу ионако сиромашнију општину. Проблеми избегличке популације али и самог домицилног становништва који су карактеристични и веома изражени су

- недовољан број заинтересованих за бављење пољопривредом
- недовољна заинтересованост за пројекте самозапошљавања
- већи део популације са завршеном средњом школом и неусклађеност са новим трендовима
- недовољна стручна спрема незапослених жена
- недовољан број високо образовних кадрова

Поглавље 4. Приоритетне групе

Критеријум за сам избор приоритетних група међу избегличком популацијом:

- величина и структура
- степен интеграције у локалну средину
- незапосленост и материјално сиромаштво

- Приоритетне групе одабране на основу критеријума избеглих и ИРЛ
- незапослена а радно способна лица са одговарајућом квалификацијом која се поклапа са потребама привреде у шидској општини
 - избегла и интерно расељених лица са нерешеним стамбеним питањем
 - избегла и интерно расељена лица којима је потребна правна помоћ

ПРЕПОРУКЕ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРИОРИТЕТА

Уложити напоре да се обезбеде средства од донатора као и локалне самоуправе за учешће у програмима и пројектима као што су откуп сеоских домаћинства са окућницом, помоћ у грађевинском материјалу, социјално становање са нагласком за угрожене категорије.

У сарадњи са Националном Службом за запошљавање идентификовати потребе за радним местима и извршити преквалификацију. У сарадњи са локалном самоуправом сагледати општу перспективу и развој општине и то усмерити ка едукацији деце за перспективне образовне профиле.

Поглавље 5.

Општи и специфични циљеви

ОПШТИ ЦИЉ:

Побољшати услове за улазак у процес интеграције избеглих и интерно расељених лица у општини Шид које се огледа у одрживости социјално – економских програма у локалној заједници.

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ

- У првој половини 2010. године помоћи решавање стамбеног проблема за 10 породица избеглих и ИРЛ кроз програм помоћи у грађевинском материјалу
- У првој половини 2011. године помоћи решавање стамбеног питања кроз програм помоћи у грађевинском материјалу за 10 породица избеглих и ИРЛ на територији општине Шид.
- У првој половини 2011. године помоћи решавање стамбеног питања кроз откуп сеоског домаћинства са окућницом за 2 породице.
- До половине 2012. године обезбедити средства за помоћ у грађевинском материјалу за још 10 породица – за породице са уредном грађевинском документацијом и незавршеном градњом.
- У периоду 2011. – 2014 година помоћи економско оснаживање кроз програме преквалификације и доквалификације, као и кроз програме доходних активности у најмање два циклуса за избегла лица. Организовати циклусе у зависности од потреба у самој средини.

Поглавље 6.

Активности – Задачи за реализацију Локалног акционог плана

1. Специфични циљ: У првој половини 2010. године помоћи решавање стамбеног проблема за 10 породица избеглих и ИРЛ кроз програм помоћи у грађевинском материјалу

Активности	Време - период	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актери	Партнери
1.1. Припремне активности - спровођење анкета и упитника	Први квартал 2010.	Укупан број избегличких породица пријављених на анкету	Нова и ажурирана база података	Људски: Повереништво Месне заједнице и канцеларије	Повереник	Општинска управа
1.2. Израда апликације и прослеђивање Комесаријату за избеглице	Први квартал 2010.	Израђена апликација за конкурс	Потврда о пријему апликационог формулара	НВО „ЦРС“ Шид	Повереништво	Комесаријат за избеглице НВО „ЦРС“ Шид
1.3. Формирање Комисије	Први квартал 2010.	Формирана Комисија	Донета Одлука о избору чланова	Савет за миграције	Локална самоуправа	Савет за миграције
1.4. Расписан конкурс за потенцијалне кориснике	Први квартал 2010.	Укупно пријављених	Поднети захтеви	Комисија Повереништво за избеглице	Повереник	Повереништво за избеглице
1.5. Избор корисника	Први и други квартал 2010.	Сачињена ранг листа	Одлука о броју одобрених пакета	Комисија Повереништво	Повереник	Комесаријат
1.6. Закључени Уговори са корисницима	Други квартал 2010.	Одабрани корисници и закључени уговори	Уговор о примопредаји додељених пакета грађевинског Материјала	Материјални ресурс 2.057.000,00	Комесаријат Локална самоуправа	
1.7. Уградња материјала и мониторинг	Други квартал 2010.	Изграђено 10 објеката за становање	Употребна дозвола за свих 10 објеката	Овлашћене службе и лица за издавање употребних дозвола	Повереник Комисија	Општинска управа општине Шид
1.8. Медијска презентација	Други квартал 2010.	Информисани корисници	Новински чланци и ТВ прилог	НВО „Центар за развој Срема“ Шид	Повереник	Локална средства информисања

2. У првој половини 2011. године помоћи решавање стамбеног питања кроз програм помоћи у грађевинском материјалу за 10 породица избеглих и ИРП на територији општине Шид.

Активности	Време - период	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актери	Партнери
1.1.Припремне активности - спровођење анкета и упитника	Први квартал 2011.	Укупан број избегличких породица пријављених на анкету	Нова и ажурирана база података	Људски: Повереништво Месне заједнице и канцеларије	Повереник	Општинска управа
1.2. Израда апликације и прослеђивање Комесаријату за избеглице	Први квартал 2011.	Израђена апликација за конкурс	Потврда о пријему апликационог формулара	НВО „ЦРС“ Шид	Повереништво	Комесаријат за избеглице НВО „ЦРС“ Шид
1.3. Формирање Комисије	Први квартал 2011.	Формирана Комисија	Донета Одлука о избору чланова	Савет за миграције	Локална самоуправа	Савет за миграције
1.4. Расписан конкурс за потенцијалне кориснике	Први квартал 2011.	Укупно пријављених	Поднети захтеви	Комисија Повереништво за избеглице	Повереник	Повереништво за избеглице
1.5. Избор корисника	Први и други квартал 2011.	Сачињена ранг листа	Одлука о броју одобрених пакета	Комисија Повереништво	Повереник	Комесаријат
1.6. Закључени Уговори са корисницима	Други квартал 2011.	Одабрани корисници и закључени уговори	Уговор о примопредаји додељених пакета грађевинског Материјала	Материјални ресурс 2.057.000,00	Комесаријат Локална самоуправа	
1.7. Уградња материјала и мониторинг	Други квартал 2011.	Израђено 10 објеката за становање	Употребна дозвола за свих 10 објеката	Овлашћене службе и лица за издавање употребних дозвола	Повереник Комисија	Општинска управа општине Шид
1.8. Медијска презентација	Други квартал 2011.	Информисани корисници	Новински чланци и ТВ прилог	НВО „Центар за развој Срема“ Шид	Повереник	Локална средства информисања

3. У првој половини 2011. године помоћи решавање стамбеног питања кроз откуп сеоског домаћинства са окућницом за 2 породице

Активности	Време - период	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актери	Партнери
1.1. Припремне активности – анализа упитника о потребама избеглих и ИРЛ	Први квартал 2011.	Анкета	Нова база података о потребама ИРЛ	Повереништво за избеглице	Повереник	Месне заједнице
1.2. Израда апликације и аплицирање код донатора	Први квартал 2011.	Израђена и прослеђена апликација за конкурс	Потврда о пријему апликационог формулара	Људски	Повереништво	НВО „Центар за развој Срема“ Шид
1.3. Избор сеоског домаћинства за откуп	Први квартал 2011.	Изабрано сеоско домаћинство	База података кућа за откуп	Месна канцеларија, Повереништво	Комисија Савета за миграције	Локална самоуправа
1.4. Презентација програма помоћи потенцијалним корисницима	Први квартал 2011.	Расписан конкурс	Оглас конкурса	Повереништво за избеглице донатор	Представници донатора	УНХЦР
1.5. Расписан и објављен конкурс за потенцијалне кориснике	Други квартал 2011.	Укупан број пријављених	Поднети захтеви	Донатор Повереништво за избеглице	Представник донатора и Повереник	УНХЦР
1.6. Избор корисника по конкурсу	Други квартал 2011.	Сачињена ранг листа	Одлука о изабраним породицама	Комисија општине Шид Комисија УНХЦР	Комисија	УНХЦР
1.7. Потписивање купопродајног уговора донатора и одабраног корисника	Други квартал 2011.	Откупљено домаћинство	Потписан споразум о преносу власништва	Донатор, повереништво	Повереник	
1.8. Медијска презентација	Другим и трећи квартал 2010.	Информисани корисници	Новински чланци и ТВ прилог	Локална јавна гласила	Повереник	НВО „Центар за развој Срема“ Шид

4. До половине 2012. године обезбедити средства за помоћ у грађевинском материјалу за још 10 породица – за породице са уредном грађевинском документацијом и незавршеном градњом.

Активности	Време - период	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актери	Партнери
1.1.Припремне активности – анализа упитника о потребама ИРЛ	Трећи квартал 2011.	анкета	База података о потребама ИРЛ	Људски Повереништво за избеглице	Комисија Савета за миграције	
1.2. Израда апликације и аплицирање код донатора	Трећи квартал 2011.	Израђена и прослеђена апликација за конкурс	Потврда о пријему апликационог формулара	Људски НВО "Центар за развој Срема" Шид	Повереништво	НВО „Центар за развој Срема“ Шид
1.3.Презентација програма помоћи потенцијалним корисницима	Трећи квартал 2011.	Расписан конкурс	Оглас конкурса	Повереништво за избеглице донатор	Представник и донатора Повереник	Донатор
1.4. Формирање грађевинске комисије	Трећи квартал 2011.	Формирана комисија	Донета одлука о избору чланова комисије		савет за миграције	Савет за социјална питања
1.5. Утврђивање правилника и критеријума грађевинске комисије	Трећи квартал 2011.	Утврђен правилник	Текст правилника	Повереништво за избеглице и Комесаријат	Повереник	Општинска управа
1.6.Расписан и објављен конкурс за потенцијалне кориснике	Четврти квартал 2011.	Укупан број пријављених	Поднети захтеви	Донатор Повереништво за избеглице	Представник донатора и Повереник	Донатор
1.7.Избор корисника по конкурс	Четврти квартал 2011.	Сачињена ранг листа	Одлука о изабраним корисницима	Савет за миграције и Повереништво	Комисија	Савет за миграције
1.8. Закључен уговор са корисницима	Четврти квартал 2011.	Одабрани корисници и закључени уговори	Уговор о примопредаји додељених пакета грађевинског материјала	Материјални 1.800.000 динара	Комесаријат за избеглице	Савет за миграције
1.9.Уградња материјала и мониторинг	Први и други квартал 2012.	Израђено 10 објеката за становање	Употребна дозвола за свих 10 објеката	Овлашћене службе и лица за издавање употребних дозвола	Повереништво	Општинска управа општине Шид
1.10. Медијска презентација	Други квартал 2012.	Информисани корисници	Новински чланци и ТВ прилог	Локална јавна гласила	Повереник	НВО „Центар за развој Срема“ Шид

5. У периоду 2011. – 2014 година помоћи економско оснаживање кроз програме преквалификације и доквалификације, као и кроз програме доходних активности у најмање два циклуса за избегла лица. Организовати циклусе у зависности од потреба у самој средини.

Активности	Време - период	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актери	Партнери
1.1.Истраживање потреба тржишта рада за потребним занимањима	Трећи квартал 2011.	Утврђене потребе за познате послодавце	Број и врста занимања потребних познатим послодавцима	Људски-Повереник, шефови МК	Локална самоуправа	Национална служба за запошљавање
1.2.Презентација програма помоћи потенцијалним корисницима	Трећи квартал 2011.	Расписан конкурс	Оглас конкурса	Повереништво за избеглице донатор	Представници донатора	Комесаријат
1.3. Утврђивање броја избеглих и ИРЛ заинтересованих за преквалификацију	Трећи квартал 2011.	Број заинтересованих	База података избеглих и ИРЛ	Повереништво	Повереништво за избеглице Помоћник председника за локални економски развој	Локална самоуправа
1.4. Формирање комисије за дефинисање критеријума и избор кандидата	Трећи квартал 2011.	Формирана комисија и утврђени критеријуми	Решења о именовану чланова комисије	Техничка опрема	Савет за миграције	Савет за миграције
1.5. Ангажовање институција за преквалификацију	Трећи квартал 2011.	Изабрана институција	Потписан уговор		Помоћник председника за економски развој	Савет за миграције и повереник
1.6. Израда плана обуке	Четврти квартал 2011.	Урађен план обуке	Готов документ		Савет за миграције, повереник	
1.7. Извођење обуке	Први и други квартал 2012.	Обављена обука лица	Број обучених лица	Трошкови обуке и накнада предавачима	Локална самоуправа	
1.8. Посредовање и праћење запошљавања	2012-2014	Запослена лица из избегличке популације	База података		савет	Национална служба за запошљавање
1.9. Медијска презентација	Трећи и четврти квартал 2012.	Информисани корисници	Новински чланци и ТВ прилог	Локална јавна гласила	Повереник	НВО „Центар за развој Срема“ Шид

Поглавље 7. Ресурси / Буџет

Процењено је да ће за реализацију Локалног акционог плана 2010 – 2014 година бити укупно потребно око 100.000 еура. **Из буџета локалне самоуправе** планира се издвајање потребних средстава у износу од 25.000 еура а који се односи на период 2010 – 2011.г. реализације Локалног акционог плана.

Средства за реализацију овог Локалног акционог плана обезбеђиваће се из више извора а то су:буџет локалне самоуправе,средства реализована путем донатора а на основу пројеката који ће се развити из Локалног акционог плана али и других доступних извора.

Предлогом финансијског плана за 2010. годину из планираних буџетских средстава општине Шид за реализацију Локалног акционог плана биће издвојено 2.575.000,00 а такође и одобрена средства од стране Комесаријата у износу од 1.875.000,00 РСД у виду пакета грађевинског материјала и 2.000.000,00 за доходовне пројекте.

Поглавље 8. Аранжмани за примену

Аранжмани за примену Локалног акционог плана у општини Шид обухватају **локалне структуре и различите** мере и процедуре које ће осигурати његово успешно спровођење.У оквиру локалних структура разликују се:

- **Структуре за управљање процесом примене Локалног акционог плана и**
- **Структуре које су оперативне и примењују Локални акциони план**
Структуру за управљање процесом примене Локалног акционог плана, након његовог усвајања, представљаће *Савет за управљање миграцијама и трајна решења* који је учествовао у његовој изради. Савет ће, као део свог будућег рада, направити *План управљања применом Локалног акционог плана*.

Савет за управљање миграцијама и трајна решења, као управљачка структура има следеће задатке:

- У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене Локалног плана
- Именује локалне тимове за управљање пројектима који настану као резултат операционализације Локалног плана
- Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми од сваког актера – учесника у процесу унапређења положаја избеглих и ИРЛ у локалној заједници
- Одржава контакте са свим учесницима у реализацији Локалног плана

- Управља процесом праћења(мониторинга) и оцењивања успешности(евалуације Локалног плана)
- Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи.

Оперативну структуру чиниће институције, организације и тимови формирану у циљу реализације плана и пројеката развијене на основу Локалног акционог плана. У складу са Локалним акционом планом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници – партнерима у реализацији. Сваки актер ће водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду који ће бити доступни јавности.

Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену Локалног акционог плана има следеће задатке и одговорности:

- Реализација Локалног акционог плана
- Непосредна комуникација са корисницима услуга које обезбеђују Локалним планом
- Редовно достављање извештаја секретару Савета за управљање миграција и трајна решења о свим активностима на спровођењу Локалног плана
- Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака Локалног плана
- Унапређење процеса примене Локалног плана у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре.

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасност комуникације у односу на очекиване резултате примене Локалног плана. План комуникације управљачке и оперативне структуре уредиће време и начине размене информација и предузимања одговарајућих акција.

Детаљне годишње планове за наредни период, након 2010. године припремаће Савет за управљање миграцијама и трајна решења уз активне консултације са оперативним структурама.

По потреби Савет ће формирати и одговарајуће радне тимове. Годишње планове ће усвајати Општинско веће општине Шид.

Механизми праћења, оцењивања успешности примене Локалног плана и доношења евентуалних корективних мера биће дефинисани Планом праћења и оцењивања успешности (планом мониторинга и евалуација)

Поглавље 9. Праћење и оцена успешности

- **Циљ праћења и оцене успешности (мониторинга и евалуације)**
Локалног акционог плана је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех Локалног акционог плана ради предлагања евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена
 - **Временски оквир:** Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано и дугорочно за период 2010 – 2014.
 - **Евалуација** (као анализа података и доношење оцене о успешности) вршиће се периодично – једном годишње и подносиће се извештај Скупштини општине Шид. Финална евалуација обавиће се на крају 2013. године.
 - **Предмет мониторинга и евалуације:** Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање испуњења активности – задатака и специфичних циљева.
 - **Кључни индикатори утицаја** за праћење и оцењивање успешности примене Локалног плана ће бити следећи:
 - Број нових услуга – локалних мера/програма за избегла и ИРЛ
 - Обухват избеглих и ИРЛ новим услугама и мерама
 - Структура корисника услуга и мера/програма
 - Ниво укључености различитих актера у пружању услуга избеглим и ИРЛ у локалној заједници
 - Обим финансијских средстава издвојених за услуге избеглим и ИРЛ
 - Структура финансијских средстава издвојених за услуге избеглим и ИРЛ(буџет Локалне самоуправе, донаторска средства, други извори)
- Процесни индикатори су дефинисани у склопу табеле Локалног акционог плана.
- **Методe и технике мониторинга и евалуације:** За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: евидентирање корисника, интервјуи са корисницима (упитници, разговори, анкете), извештавање и др.

Савет за управљање миграцијама и трајна решења ће својим планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације Локалног плана и бити одговоран за праћење и оцењивање успешности рада на примени Локалног акционог плана.